

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 42 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van twee punten voor het geheel van de open vragen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Help! Waar ben ik?

1 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

De productenvernieuwingen/introductie van nieuwe typen en merken gaan snel (actualiteit wordt snel achterhaald).

2 F

3 A

4 B

5 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste manieren:

- fora op internet bezoeken
- vrienden vragen
- tijdschriften en folders lezen
- andere winkels/verkopers bezoeken en bevragen

6 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord:

Bert vindt hoge kwaliteit blijkbaar belangrijker dan een lage prijs.

Vlisco in Ghana

7 maximumscore 1

	juist	onjuist
Ghana en Nederland zijn beide lid van de EU.		x
Een slechte infrastructuur is een kenmerk van een ontwikkelingsland.	x	

Opmerking

Uitsluitend het scorepunt toekennen als beide kruisjes juist zijn geplaatst.

8 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 1

- 2 De mensen die honger hebben kunnen weinig produceren.
- 3 De mensen die weinig produceren, krijgen een laag inkomen.
- 4 De mensen met een laag inkomen kunnen weinig eten kopen.

Opmerking

Uitsluitend het scorepunt toekennen als alle drie de zinnen juist zijn aangegeven.

10 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist nadeel:

- taalprobleem
- slechte infrastructuur

11 D

12 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste uitleg:

Door de verplaatsing van de productie worden kostenverlagingen bereikt en wordt de winst vergroot. Dit komt ten goede aan de eigenaren.

De My-pod

13 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

$$(\text{€ } 2.500.000 - \text{€ } 1.000.000) / \text{€ } 1.000.000 \times 100\% = 150\%$$

14 D

15 maximumscore 1

	juist	onjuist
Door met minder personeel te werken, bezuinigt Kristian op de bedrijfskosten.	x	
Door bij een goedkopere leverancier in te kopen, bezuinigt Kristian op de bedrijfskosten.		x

Opmerking

Uitsluitend het scorepunt toekennen als beide kruisjes juist zijn geplaatst.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 1

Voorbeeld van een juiste berekening:

De machine kan 70.000 stuks produceren.

De jaarafzet bedraagt € 2.500.000 / € 40 = 62.500 stuks.

Dus ja, de machine kan de hele jaarafzet produceren.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als een berekening en een juiste conclusie gegeven zijn.

17 C

18 C

19 A

Crisis bij de buren

20 C

21 maximumscore 1

	juist	onjuist
Door toetreding van Polen tot de EU is er vrij verkeer van Nederlanders naar Polen.	x	
Door toetreding van Polen tot de EU neemt de concurrentie voor de Poolse bedrijven af.		x
Door toetreding van Polen tot de EU nemen de exportmogelijkheden voor de Poolse bedrijven toe.	x	

Opmerking

Uitsluitend het scorepunt toekennen als alle drie de kruisjes juist zijn geplaatst.

22 C

23 C

24 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

Door de crisis in Polen zullen de **inkomens** in Polen dalen. Daardoor zullen de **bestedingen** in Polen dalen, waardoor de **export** van Nederland kan dalen. Daardoor zal Nederland minder hoeven te **produceren**. Hierdoor worden er mensen overbodig en zullen worden ontslagen. Daardoor zal de werkloosheid in Nederland toenemen.

- indien vier begrippen juist 2
- indien drie begrippen juist 1
- indien twee, één of geen begrippen juist 0

26 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord:

Mening 1

beschrijving van het verdringingseffect van Nederlandse werknemers door Poolse werknemers

Mening 2

beschrijving van het (extra) bestedingseffect van het toegenomen bbp door de komst van de Polen of door de extra exportmogelijkheden die ontstaan omdat door de komst van de Polen het loonkostenniveau kan dalen

Het examenfeest van Jasmijn!

27 B

28 maximumscore 2

	euro's
heats voor 15 personen	390,00
bokalen	26,00
kinderchampagne	13,50
consumpties	<u>90,00</u> +
totaal	519,50

- voor de bedragen € 390, € 26 en € 90 1
- voor de totaaltelling 1

29 B

30 B

31 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 1

	juist	onjuist
Dat Jasmijn wordt beïnvloed door haar klasgenoten noemen we sociale beïnvloeding.	x	
Dat dit soort feestjes vroeger niet werden gehouden heeft ook te maken met de inkomensontwikkeling.	x	

Opmerking

Uitsluitend het scorepunt toekennen als alle twee de kruisjes juist zijn geplaatst

33 maximumscore 1

Voorbeelden van een onderdeel waarop Jasmijn kan bezuinigen:

- Jasmijn kan minder mensen uitnodigen.
- Jasmijn kan minder consumpties gebruiken.
- Jasmijn kan minder heats rijden.

Zit er muziek in SOUND?

34 C

35 B

36 B

37 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste verklaring:

- Ja, dat is verstandig, want de eenheidsprijs is aantrekkelijk voor de consument.
- Ja, dat is verstandig want de consumenten zullen nu bij Jos en Miranda de cd's kopen, die elders duurder zijn.
- Nee, dat is niet verstandig, want de klanten zullen voor goedkopere cd's naar andere winkels gaan.

Opmerking

Uitsluitend de argumentatie beoordelen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

38 maximumscore 2

	de cijfers zonder dvd's	de cijfers met dvd's
omzet	€ 334.600	€ 468.440
inkoopwaarde	€ 149.000	€ 219.000
overige kosten	€ 90.000	€ 100.800
nettowinst	€ 95.600	€ 148.640

indien drie bedragen juist	2
indien twee bedragen juist	1
indien één of nul bedragen juist	0

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 3 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

bron 1	Consumentenbond, examen, p. 2
bron 2	Consumentenbond.nl, examen, p. 3
bron 3	Consumentenbond.nl, examen, p. 4
bron 4	Kleilutte.nl, examen, p. 14